

DE VOOR- POST VAN DEN DOKTER

GEWIJD AAN E.H.B.O. ORGAAN VAN DE NED.
VER. „EERSTE HULP BIJ ONGELUKKEN”

BESCHERMHEER Z. K. H. HENDRIK. PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

HOTEL „ATLANTA”
COOLSINGEL 97
ROTTERDAM

N.V. T. VAN VEEN'S Goederenhandel
PLANTAGESTRAAT 11 - ROTTERDAM - TEL. 55466

HET BESTE ADRES VOOR
KLEEDING EN MEUBILEERING
OP GEMAKKELIJKE BETALINGSVOORWAARDEN.

VACANT.

**VERPLEGINGS-ARTIKELEN
VERBANDSTOFFEN**

J. DE MUELENAERE - DEN HAAG
117 HILVERSUMSCHESTRAAT - TEL. 333010

Reddingskoffers - Inhalatie-Apparaten
Medicinale Zuurstof voor Kunstmatige Ademhaling
G. L. LOOS & Co's FABRIEKEN
HOOFDKANTOOR: AMSTERDAM, KEIZERSGRACHT 689.
Telef. 36400 — 36401 — 36402 — 60811 — 60812 — 37356.

**Op alle vragen een antwoord
VOOR 60 CENT.**

895 Vragen en Antwoorden

E.H.B.O.'ers bestelt nu uitsluitend bij den Penningmeester N. J. MAMMEN, C. P. Tielestraat 19b Rotterdam (West), Giro 169448 het „Vragen en Antwoordenboekje“, samengesteld door Dr. SNEIJDEERS DE VOGEL, Control. Geneeskundige bij den Gem. Geneeskundigen en Gezondheidsdienst te Rotterdam.

Het boekje helpt U het diploma op gemakkelijke wijze te behalen.

Uitgave: Commissiefonds Eigengebouw, Vereeniging Rotterdam E.H.B.O.

Firma VERBEEK & BOUSARDT

Aert van der Goesstraat 26, hoek van Loostraat (Duinoord)
**Ruime keuze in Schoeisel in beter genre
NAAR KWALITEIT BILLIJKE PRIJZEN**

Practische hulpmiddelen voor zwakke, pijnlijke en steunbehoevende voeten. Meer d. 25-jarige succesvolle toepassing

VACANT.

*Gaat U
op de fiets naar buiten?*

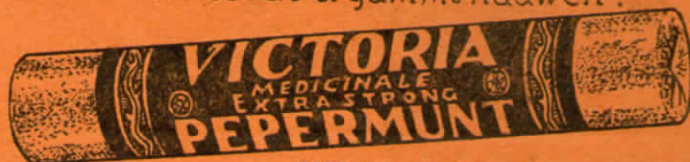

Verruimt dan niet mee te nemen een rol

**„VICTORIA“
PEPERMUNT**

*Dit is een aangenaam smakende, zuivere
pepermunt, die in kwaliteit en bereiding
verre uitmunt boven andere. Zij verfrist
mond en keel, verdrijft dorst en vermoeid-
heid en geeft den adem een frisschen geur*

Waarom zoudt U gummi kauwen?

FABR. N.V. A. J. TEN HOPE'S HANDELMIJ
ROTTERDAM (HOLLAND)

*Fabricage en Verpakking onder Contrôle van het
Scheikundig, Hygiënisch en Bacteriologisch La-
boratorium Dr van Hoff & Weeda - Rotterdam*

DE VOOR- POST VAN DEN DOKTER

Maandblad gewijd aan E. H. B. O.; Orgaan van de Ned. Vereeniging „Eerste Hulp bij Ongelukken”

Redacteur: W. N. VAN DER HOUT, van Slingelandtstraat 70, Den Haag. — Commissie van Redactie: Dr. D. BUIJZE, A. J. TEN HOPE en G. O. MEULMAN. — Vaste medewerkers: Dr. P. H. van Eden, Dr. J. W. Loos, Dr. M. L. v. d. Stempel, Dr. W. S. Göbel. — Voor Advertentiën: Drukkerij P. van der Linden, Warmoezierstraat 6 en 6a, 's-Gravenhage. — Tel. 336045. — Postrekening No. 29628. — Voor Abonnementen: Heemraadssingel 223, Rotterdam. — Postrekening 158602. — Abonnement voor leden eener E. H. B. O. Vereeniging 50 cent p. jaar, voor niet-leden één gulden.

Attentie s.v.p. voor onze Abonnés.

Waar wij nog noodeloos zeer veel arbeid hebben met de incasso van abonnementsgelden, zijn wij verplicht den navolgenden regel vast te stellen.

De besturen der afdeelingen, alsook de besturen der andere E. H. B. O. vereenigingen worden verzocht zorg te dragen, dat de abonnementsgelden 1933/34 voor 1 Maart 1933 gestort zijn op onze postrekening no. 158602 - Rotterdam.

Bij abonnés' die zelf betalen zal worden gedisponeerd in de maand Februari

1933, met een surplus van f 0.15 voor incassokosten.

Het is ons niet mogelijk om in Maart nog nummers te zenden aan hen die niet betaald hebben.

Waar een ieder zal begrijpen, dat bij dit lage abonnementsgeld niets gemist kan worden, verzoek ik aan ieder mede te werken tot nakoming van het gevraagde.

Aan U allen dank voor Uw medewerking.
A. J. TEN HOPE.

Bloedingen aan de hand

door

Dr. J. A. MOLHUYSEN, Den Haag.

Het is begrijpelijk, dat bij arbeiders tal van verwondingen aan de hand voorkomen, omdat zij regelmatig in de nabijheid komt van scherpe machinedeelen, terwijl zij ook door het hanteeren van gereedschappen blootgesteld wordt aan 't verkrijgen van snij- en steekwonden.

Daar aan de hand weinig bedekkende spieren de slagaderen beschermen, zullen slagaderlijke bloedingen daarbij geen zeldzaamheid zijn.

De eerste handeling, die de E.H.B.O.-er in zoo'n geval heeft uit te voeren is door vingerdruk het toevoerende bloed-

vat dicht te drukken, zoodat de aanvoerende bloedstroom wordt stilgezet; daarna moet een drukkend verband worden aangelegd.

Wanneer de verwonding aan den vinger is toegebracht, kan daarbij een heftige bloeding optreden. Deze bloeding kan de helper terstond doen ophouden door het afdrukken van den bloedtoevoer. Om dit te kunnen bereiken, moet hij bekend zijn met een eigenaardigheid ten opzichte van den loop van de slagaderen aan de vingers, n.l., dat aan beide zijvlakken van den vinger een aanvoerende slagader

Fig. 1.

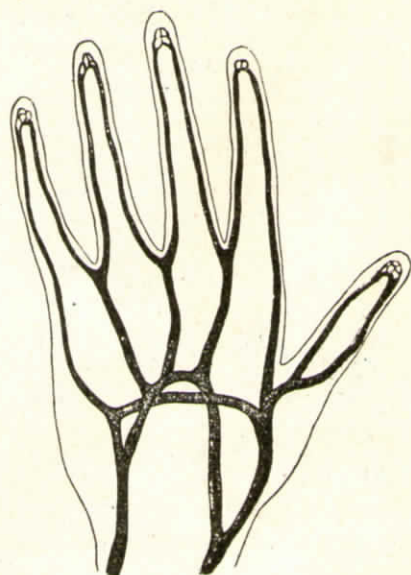

Fig. 2.

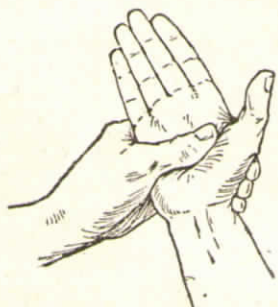

Fig. 3.

Fig. 4.

Fig. 5.

Fig. 6.

Fig. 7.

Fig. 10.

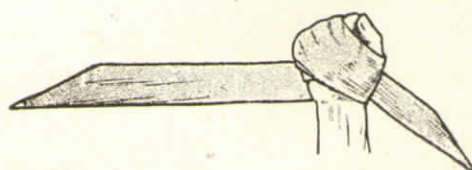

Fig. 8.

Fig. 9.

loopt. Het is dus noodzakelijk aan twee zijden te drukken. Men doet dit het gemakkelijkst door met vinger en duim aan het eerste lid aan beide zijden te drukken,

zie fig. 1, daarna moet aangelegd worden een drukkend verband met zwachtel of kleefpleister.

Veelvuldig komen ook voor

bloedingen in de handpalm,

doordat iemand in een scherp mes grijpt, met de handen in glas valt, door een flesch, die in de hand breekt enz. Vooral bij verwondingen in de streek van de levenslijn kan de bloeding hevig zijn, omdat een klein eindje meer naar de middenhand toe een belangrijke slagader loopt, die hier boogvormig ligt en daarom de oppervlakkige holhandboog heet (er is n.l. ook een diepe holhandboog). De holhandbogen ontvangen hun bloed uit twee slagaderen, n.l. de spaakbeen-slagader en de elleboog-slagader (loopt over de ellepijp), zoodat bij een wond van deze bogen een bloeding ontstaat uit beide uiteinden van het doorgesneden bloedvat. Fig. 2.

Om de bloeding te doen stilstaan moet, wanneer geen vreemd voorwerp in de wond aanwezig is, krachtige vingerdruk worden uitgeoefend. De geheele boog moet worden dichtgedrukt. Men bereikt dit het best door de duim, bij voorkeur van de linker hand (daar de rechterhand dan vrij ter beschikking blijft voor verder werk) plat in de binnenzijde van de gewonde hand te drukken terwijl de vingers langs de rugzijde komen te liggen, fig. 3. Dadelijk komt de bloeding tot staan; er wordt nu een stuk gaas of snelverband op de wond gelegd, liefst een compres bestaande uit verschillende stukjes gaas, het kleinste op de wond en dan vervolgens eenige grootere stukjes. Op deze gaasbedekking brengt men een prop, die men verkrijgt door opgevouwen schoone zakdoek, een opgerolde zwachtel, of rol gecompriëerde watten, gummiballetje, aardappel of iets dergelijks. Men drukt

verder met de duim op de prop. De getroffenere moet nu een flinke vuist maken om de prop heen, daarna wordt de vuist stevig om de prop heen gebonden. Hiervoor wordt gebruikt een tot smalle das gevouwen zakdoek of driekante doek. Om de driekante doek om de vuist te bevestigen, doet men als volgt, zie fig. 4 en 5). Het midden van de das legt men over de knokkels van de vuist, brengt de uiteinden over rug en binnenzijde, kruist de einden beneden de inplanting van de duim dicht boven de pols en brengt dan de doek rondom de hand (niet de pols), om de vingers nog vaster op de prop te drukken, en knoopt vast.

Is er een vreemd voorwerp in de wond dan moet men de beide slagaderen aan de pols (op spaakbeen en ellepijp dichtdrukken fig. 6) of wel de bovenarm-slagader (zoo noodig knevelen).

Er bestaat nog een tweede manier om de doek om de vuist te binden, n.l. de methode van Squiré.

De opgevouwen doek wordt aan de rugzijde van den vuist gelegd. Kruis het duimeinde over de knokkels, zoodat het over de rugzijde weer voor den dag komt vlak onder de inplanting van de duim, fig. 7 en 8, dan de andere slip in tegenovergestelde richting laten loopen, fig. 9; men legt nu twee proppen op de ellepijp en spaakbeen-slagader plm. 1 cm. beneden de pols. Breng de twee einden rond naar de voorzijde van de pols over de proppen (hiervoor zijn geschikt twee helften van doorgesneden kurk) kruis daar, zoodat ze loopen naar de rugzijde van den pols en knoop vast. Fig. 10.

Hindernissen bij het Transport.

In de Voorpost No. 47 van Januari 1933 las ik een stukje van Dr. J. A. Molhuysen over hindernissen bij transport met drie afbeeldingen ter verduidelijking. Dr. M. schrijft: „Ook met twee dragers kan een baar over een hek of andere hindernis worden gebracht, waartoe m.i. geen nadere beschrijving noodig is, wanneer men fig. 2 bestudeert”.

Welnu, juist die fig. 2 is mij, en verscheidene met mij, niet duidelijk zonder beschrijving en wel om de volgende redenen:

Beschouwt men de derde brancard van rechts dan staat daar aan elke zijde van de brancard een drager terwijl één einde

van de brancard op de te overwinnen hindernis rust. Bij de volgende brancard (vierde van rechts) staat plotseling een van de dragers aan het einde der brancard en de andere drager bij de hindernis en bij de daarop volgende brancard (vijfde van rechts) staan beide dragers elk aan een eind van de brancard.

Nu is het voor mij een puzzle hoe die brancard in de lucht blijft zweven wanneer de dragers naar het einde er van moeten loopen, ook al gaan zij één voor één.

Fig. 3 geeft een voorbeeld van het dragen over een greppel of sloot. Op de afbeelding staan de dragers van de 5e, 6e

en 7e brancard van rechts, midden in de sloot, aangenomen dat wij een sloot hebben te passeeren.

Wanneer ik nu zoo'n geval te behandelen krijg, dan zal ik niet aarzelen in uiterste noodzaak met mijn kleeren in het water te stappen, maar ook alleen in uiterste noodzaak en onder voorbehoud, dat de sloot niet dieper is dan 1.50 mr., want als zij dieper is staat deze handelwijze gelijk met zelfmoord en een drager zal vermoedelijk niet zoo'n hekel aan zich zelf hebben, dat hij daartoe over gaat.

Ik hoop, dat Dr. M. niet de gedachte zal hebben, dat dit stukje bedoeld is als een aanval op zijn kennis van vervoer van gewonden of op zijn persoon, verre van dat. De bedoeling is alleen te wijzen op het minder begrijpelijke van bedoelde schetsen zonder beschrijving. Misschien kan Dr. M. nog eens gelegenheid vinden in De Voorpost uiteen te zetten hoe hij zich een en ander heeft voorgesteld uit te voeren. Zeer zeker zullen velen hem er dankbaar voor zijn.

Amsterdam, P. KOTTING.

In het artikel „Hindernissen bij het Transport” door Dr. J. A. Molhuysen in No. 47 van De Voorpost, is naar mijn bescheiden meening een klein abus gesloopen. Namelijk: In de eerste kolom van pagina 159, te beginnen bij den 43sten regel enz. lees ik. De derde helper klimt nu eveneens over, terwijl de eerste twee bij het hoofdeinde de baar steunen. Gezamenlijk tilt men nu de baar af en zet die op den grond enz. enz. Op pagina 158 fig. I zie ik dat een van de twee helpers bij het hoofdeinde, de helper bij het voeteinde ter zijde staat, bij het aftillen van de baar. Hieruit mag ik dus concludeeren, dat de tekening tegenstrijdig is, met het bijbehorende artikel ten tweede dat (baar I fig. I) (baar I fig. II) en (baar I fig. III) mijns inziens, niet in de goede houding staan, daar 1 van de 2 dragers, den patiënt op deze manier niet in het gezicht kan zien.

Tevens is het mij niet duidelijk wat de strekking is van baar 10 fig. I.

Mocht het soms door u met een vooropgezette bedoeling gedaan zijn, verzoeke mij dan het bovenvermelde te willen verontschuldigen.

Den Haag, FL. A. LOOMAN.

In antwoord op twee ingkomen stukken naar aanleiding van de behandeling

van transport-hindernissen wil ik het navolgende ter aanvulling en verduidelijking aan het reeds geschrevene toevoegen.

Aan den heer Kottling van de Roode Kruis Transportkolonne te A'dam. De teekeningen moeten zooals men dat gewoon is te doen gelezen worden van links naar rechts en niet van rechts naar links. Doet men dat, dan wordt naar mijne meening veel wat thans niet te begrijpen is, duidelijker.

Beginnen wij met wat hij de 5e baar noemt, doch van links geteld de 7e. De baar rust nog met voeteinde op de hindernis en de derde drager is juist overgeklimmen. Bij baar 8 heeft een drager zich na daarmede geholpen te zijn aan 't hoofdeinde opgesteld. Twee dragers heffen nu de baar zóóveel dat zij vrij komt, lichten af en zetten neer, zoodat baar 9 geheel vrij op den grond staat (wordt volgens tekening ook door geen drager aangeraakt). Baar 10 wordt nu zooals vroeger is beschreven in Voorpost No. 45 opgetild en weggedragen, zooals 11 aangeeft met den drager aan 't voeteinde vooruitlopend. Ik ben 't met den schrijver eens, dat een sloot nog wel eens niet op de beschreven wijze gepasseerd zal kunnen worden wanneer die te diep is. Ik had dus beter gedaan mij te bepalen tot een greppel of greppel met eenige voeten water.

Aan de heer Looman wil ik antwoorden dat hier inderdaad de poging om kort te zijn de duidelijkheid heeft te kort gedaan. Van links af geteld is bij baar 7 de drager juist overgeklimmen. Een van de twee dragers aan 't hoofdeinde neemt nu, daarbij geholpen door den ander, de baar aan 't hoofdeinde, zoodat één man vrij komt om mee af te lichten, wat nu bij baar 8 juist zal gaan geschieden.

De baren 1 in de figuren I, II, III staan wel goed. Men komt aanloopen met het voeteinde vooruit om de reden beschreven op blz. 129 van Voorpost No. 45 en keert nu eerst de baar om, zoodat die op den grond komt te staan met hoofdeinde gericht naar de hindernis. Wat betreft het in het gezicht zien van den getroffene door een der dragers acht ik daaraan alleszins voldaan, doordat de drager van het hoofdeinde den patiënt kan controleren.

Het deed mij genoegen uwe opmerkingen te ontvangen omdat daaruit blijkt met welke aandacht velen de artikelen bestudeeren. Dr. J. A. MOLHUYSEN.

Opgaven en Vragen

Alles betreffende deze rubriek aan
G. O. Meulman. Joh. Verhulststr.
117. Amsterdam Z.

Mijn harte,lijken dank voor de belangstelling bij de jaarswisseling ondervonden van de inzenders van deze rubriek en andere lezers.

ANTWOORDEN OP OPGAVE XXXV.

1. M. J. R. te Sch. — Goed begin zonder fouten. Alleen denkt u zich op de afgelegen plaats den dokter en hulpmateriaal te dicht bij en dit maakt de opgave veel gemakkelijker.

2. J. G. te R. — Uitstekend. Alleen u bent juist langs een Sanatorium gekomen en maakt met hulpmateriaal daarvan handig gebruik. Opmerking dus als no. 1.

3. C. P. te B. C. — Als men in den omtrek geen woning ziet, kan deze toch wel achter een kromming van den weg staan. Zoo dun bevolkt is Nederland nu niet, dat u hulp uit Tilburg moet halen. Maar u maakt een groote fout. Waarom van Hasselt en geen Silvester bij III, alleen om die snijwond bij de pols? Dit kan 's mans leven kosten. (s.v.p. geen potlood inzendingen, bij lamplicht haast onleesbaar).

4. G. van W. te A. — Ja, de verleende hulp was goed, uitmuntend zelfs.

5. Mevr. A. v. d. W. te S. — Daar u zelf vrouw bent moeten we de rollen even omdraaien. U hadt van uw man wat nuttiger gebruik kunnen maken. Hij rijdt, terugkomende van het postkantoor, even bij een kennis aan. Wat toevallig, die kennis. Maar daar zou ik eerst bij zijn aangereden en het fleschje port, de dekens en de plank van hebben medegenomen, benevens een van die kennissen en de vrouw des huizes hebben gezegd: „bel ziekenhuis op (of laat opbellen) en misschien ben ik zoo met een drenkeling terug”, zet warm water op, haal kruiken voor den dag. Salut, tot ziens. Verder zeer juist behandeld.

6. B. B. te Sch. — Medisch uitmuntend. Alleen te veel gezien uit het oogpunt van een groote stad-bewoonder, zou meer den afgelegen weg hebben zien verwerkt.

7. Mej. E. P. te S. — Weder zeer goed. Alleen geldt ook voor u de afge-

legen weg (zie 6). U heeft direct een groote garage bij de hand. Maar uit dit oogpunt gezien zijn uw orders verder uitstekend. U neemt aan blijkbaar, daar ge den drenkeling vrij spoedig te pakken hebt, dat Laborde alleen al succes heeft. Het kan zijn, maar reken daar nooit op; niet meer dan een zestal tongtractus, dan Silvester.

8. S. G. L. B. te U. — Hoewel geen ernstige fouten toch wat te weinig met de omstandigheden rekening gehouden. En waarom gaat u, als bij Silvester eenig levensteeken merkbaar wordt, over tot Howard? Dit begrijp ik niet. Door de dan optredende polsbloeding soms? Het is m.i. onjuist.

9. J. v. d. H. te U. — Hoewel geen medische fouten van beteekenis, heeft u zich toch niet genoeg in het probleem van dien afgelegen weg ingedacht en zou dit in werkelijkheid een nadere oplossing eischen.

10. A. M. te A. — Geheel juist, alleen zit u ook wat te veel vastgeroest als A'dammer in het idee G. G. D. bellen. Verder verwacht u dat een vrouw van een E. H. B. O.-er ook wel iets van E. H. B. O. zal weten. Dat zou u leelijk tegenvallen als u zulks eens nader ging onderzoeken.

11. A. v. W. te 's-H. — Uitstekend, u komt de oplossing zooals ik me die dacht wel het meest nabij van de antwoorden, die ik tot heden zag. Uw medisch werk is bijzonder goed.

12. J. J. C. G. te Bl. — Dit is nog te beknopt en u laat direct een vrachtauto met 2 leden E. H. B. O. toevallig passeeren. Ja, dan bent u direct klaar. Maar u bent nog ongediplomeerd en alle begin is moeilijk. Blijf dus ook verder inzenden.

3. G. C. A. te A. — Kan veel meer uitgewerkt. We bespreken de opgave wel eens op cursus.

14. D. D. v. D. te Zw. — In het algemeen zeer goed. Waarom Howard en geen Silvester? Bij de laatste methode kunt u toch even goed controle op den polswond houden. En schrijft u voor niet, dat u een knevel stevig vastdringt kan gevaarlijk zijn. U draait de gevoorzichtig aan tot de bloeding het ge-

15. A. J. F. v. d. te A. — Sussens en dens opmerking in het gebroken en een noemd zijn.

mede u zich op dien afgelegen weg direct hulp aanmeent, goed begin. Alleen ligt u overhoop met K. A. U zegt dat III schijndood is, doch niet bleek. U behoeft dus geen Schäfer toe te passen. U bedoelt water-uitdrukken, maar dit is geen Schäfer. Vraag dit uw dokter nog eens. En dan zegt u, door die polswond natuurlijk geen Silvester, dus van Hasselt. Ik zou zeggen des ondanks natuurlijk wel Silvester, als bij inzender no. 3.

Dan vraagt u enkele dingen van de vorige oplossing. Die is niet van mij, maar van den heer T. A. Zeker Silvester moet precies juist gebeuren maar men kan bij een massa-ongeval wel eens gedwongen zijn het over te geven aan iemand die het tamelijk goed doet onder toezicht van den leider. Trouwens het is zoo vermoeiend, dat men het ten slotte wel eens moet overgeven aan een minder geschoolde kracht. Het vervoer van de dijbeenbreuk op de wijze als de inzender het beschrijft, kan zeer goed per luxe-auto als men handig is. Ziekenauto's zijn nu lang niet overal en als er een is, meestal onderweg.

16. J. t. H. de N. — U laat uw vrouw direct afrijden om een dokter. Eerst zou ik liever haar de eerste 10 minuten bij mij houden. Maar het is geen fout. Wel vind ik als bovengenoemd dat u van Hasselt toepast bij III. Overigens goed bezien.

17. J. van 't H. te Al. — Uitmuntend. Geen opmerkingen al zijn andere opvattingen hier en daar mogelijk.

18. J. O. te V. — Uitmuntend, u denkt zich het verkrijgen van hulp precies zooals ik me die dacht. Ik heb echter een opmerking: U laat III liggen, na hem uit het water te hebben gehaald om met vereende krachten dien man onder de auto uit te krijgen. Als het al heel snel gaat kost het toch minstens 3 minuten. Dit beteekent den dood voor den drenkeling, 3 seconden kunnen beslissen. Als uw vrouw hem er alleen niet onder uit kan krijgen, dan maar liggen laten tot hulp komt, hoe elendig 's mans situatie dan ook is.

19. W. N. te A. (O.). — Buitengewoon goed. Geen enkele fout, al krijgt u hulp op ietwat andere wijze dan ik me opdacht.

mij d20 Mej. W. W. te B. — Als no. 19, ontschuldig hulde er bij, dat u er zulk een Den Haag kijk op krijgt.

*** — Zeer goed uitge-

In antwoord op twee ingk door die polsken naar aanleiding van de 3

22. P. B. te IJ. — Uitmuntend bezien, zonder fouten.

23. H. v. d. P. te E. — Zeer goed uitgewerkt, geen opmerkingen.

24. J. W. B. te A. — Zeer goed, alleen wisselt u Laborde met van Hasselt af. Indien u overgaat tot v. H. dan dit volhouden. Eindelijk waagt u het er op Silvester te doen. Dit is geen wagen door die polswond, m.i. dient na Laborde aangewezen.

Bij deze opgave zijn, afgezien van de behandeling van de patiënten, natuurlijk verschillende mogelijkheden van handelen en ik ben over het algemeen zeer tevreden over de wijze waarop zich de inzenders(sters) uit de moeilijkheden hebben gered. Verscheidene daaronder konden dan ook gepubliceerd, ware het niet, dat ik ze te veel bij zou moeten werken om geschikt voor de pers te zijn. Sommigen uit taalkundig oogpunt en weer anderen die uitmuntend waren, maar te beknopt, zoodat ik wel tusschen de regels doorlees en begrijp, dat het uitmuntend zou zijn als de gediplomeerde voor het geval stond, maar anderen die van deze rubriek willen leeren, dat niet zouden inzien. Daarom moet ik nogmaals de heer T. A. te R. aan het woord laten. Diens wijze van optreden gaat on gecorrigeerd ter perse. Hij past bij 3 de methode Schäfer toe; ik vermoed dat hij 'n leerling is van een uitstekend R'damsch docent, die aan deze methode de voorkeur geeft boven Silvester (zooals men weet is dit in Engeland ook het geval). Hier onder deze omstandigheden, waar hij den drenkeling aan zijn ongediplomeerde vrouw tijdelijk overgeeft, is er ook wel iets voor. De methode kan door een verstandigen volslagen leek gemakkelijker worden overgenomen dan Silvester. Een opmerking: bij de juiste orders die hij zijn vrouw geeft ontbreekt, waar hij de slachtoffers in het geheel niet kent, het verzoek een R. K. geestelijke te laten komen, hierbij nog aanemende, dat hij, gelet op het ge laatstype, mag veronderstellen dat er geen Israëlieten bij zijn. Denkt allen hier steeds aan.

BEHANDELING.

Dezen zomer met mijn vrouw een auto-tochtje makende, bereden wij omstreeks 12 uur een zeer afgelegen weg op plm. 15 min. afstand (rijdend) van onze woonplaats X. Kort nadat een auto ons gepasseerd was, zagen wij die auto tegen

een boom rijden en vervolgens over den kop slaan.

„Daar is zeer zeker werk voor ons aan den winkel, vrouw” zeg ik, gelijktijdig mijn auto op korten afstand van de ongevalsplaats midden op den weg tot stilstand brengende, daardoor het rijverkeer stremmende, met het oog op eventueel langs dezen weg komende auto's. Beiden, mijn vrouw en ik, springen uit onze wagen, waarna ik spoedig den ernst van het ongeval, overkomen aan een 3-tal inzittenden der verongelukte auto, overzien heb.

Zelf naar pat. III snellende, roep ik mijn vrouw toe: „flink hoor en oogenblikkelijk benzine- en olie-toevoer van de omgeslagen auto afsluiten met het oog op brandgevaar. Laat den chauffeur liggen. De wagen drukt toch niet op z'n lichaam, hé? Alleen voorzichtig z'n hoofd een weinig op zij. Daarna verbandtrommel en een deken uit onze auto en naar pat. II” (shock-patiënt).

Intusschen heb ik pat. III, die met het hoofd en een gedeelte van 't bovenlichaam in een langs den weg zijnde sloot lag, daaruit gehaald en geen ademhaling of polsslag bemerkende, hem voorover nedergelegd, het hoofd opzij op den linkeronderarm latende rusten en mijn jas onder den rechter onderarm, daardoor voorkomende dat er straatvuil in de diepe, aan zijn rechterpols zijnde, snijwond kon dringen.

„Leg pat. II voorzichtig achterover, door achter hem te gaan staan en hem onder de oksels aan te vatten”, zeg ik mijn vrouw. „Zijn pet onder het hoofd, doch voorzichtig met het rechterbeen hoor, dat is waarschijnlijk (gecompliceerd) gebroken. Maak halskleeding los en spreek hem opbeurend toe. Het hoofd opzij met het oog op braakneigingen. Veeg z'n gelaat af en verfrisch het met eau de cologne. Laat hem daar ook eens aan ruiken. Bloedt de wond aan het rechter dijbeen ernstig? Neen? Leg een dubbel gevouwen 3-kanten doek uit den verbandtrommel losjes op de wond en dek pat. met deken toe en zeg hem dat hij rustig moet zijn. Kom nu met den verbandtrommel gauw bij mij”.

Inmiddels ben ik bij den schijndooden pat. III met de methode Schäfer bezig, waardoor tevens het eventueel naar binnengedrongen vuil en water gemakkelijker verwijderd wordt.

„Let nu goed op, vrouw, hoe ik deze

handeling doe, dan kan jij noodgedwongen mijn plaats innemen, opdat ik de andere patiënten eenige hulp verleen. Kijk, mijn handen liggen uitgespreid op het onderste gedeelte van de borstkas. Door mij nu iets op te richten, druk ik, door middel van mijn lichaams-gewicht de borstkas samen en tel dan kalm: honderd en één honderd en twee. Nu keer ik tot den eersten stand terug en tel weder kalm: honderd en drie, honderd en vier”.

„Nu jij vrouw. Ja juist, honderd en één, honderd en twee. Nu terug. Honderd en drie, honderd en vier. . . . Honderd en een, honderd en twee. . . . Honderd en drie, honderd en vier. Blijf dat met deze regelmaat doen. Ik los je zoo gauw mogelijk af.”

Snel leg ik nu een snelverband no. 1 op de wond aan den rechterpols en met gebruikmaking van mijn zakdoek leg ik een niet aangedraaide knevel aan den rechter bovenarm. De rechterhand draai ik zoover mogelijk, zoodat de pols zooveel mogelijk boven ligt, hierdoor is een a.s. bloeding gemakkelijker te controleeren en kan ik met mijn jas de beenen van den ongelukkige toedekken.

„Goed zoo vrouw, steeds tellen hoor, honderd en één, honderd en twee. . . . honderd en drie, honderd en vier”.

„Nu ga ik even naar de andere patiënten. Zoo gauw als je het polsverband bloederig ziet worden, waarschuw mij dan direct”.

Bij pat. II komende, zie ik allereerst den mond na en controleer den algem. toestand. Zwakke pols en oppervlakkige ademhaling constateerende, besluit ik eenige oogenblikken hartmassage toe te passen en haal daarom een kussen uit de omgeslagen auto om daarmee het gezonde been wat hooger te leggen, te meer daar de gelaatskleur van den pat. bleek is. Na de hartmassage laat ik hem aan een doek met eau de cologne ruiken, verfrisch z'n gezicht en polsen er mede en kan nu de wond aan het rechter dijbeen verbinden. De broek open knippende bemerk ik een flinke, doch weinig bloedende wond, waarschijnlijk door stomp geweld toegebracht. De wond bedekkende met een, van de zwachtels ontdaan, snelverband no. 2, zet ik dit vast met pleister. Uit voorzorg breng ik met een 3-kanten smal opgenomen, doek toch nog een niet aangedraaide knevel aan. Het gezonde been leg ik als steun tegen het getroffen, haal nog een paar kussens en leg er twee tegen het gebroken en een

tegen het gezonde been voor steun.

Hem geruststellend toesprekende en zooveel mogelijk warm toedekkende, laat ik hem nog eens flink aan eau de cologne ruiken en zeg hem kalm te blijven liggen.

Eerst nu kan ik mij voor den chauffeur interesseeren, doch niet alvorens ik mijn vrouw gevraagd heb of zij dit voor haar ongewone en moeilijke werk nog eenigen tijd kan vol houden.

„Ja hoor, ga je gang maar. Bloed zie ik ook nog niet aan den pols”.

De bewusteloos zijnde chauffeur, hoewel onder den wagen terecht gekomen, blijkt gelukkig niet beklemd geraakt te zijn, doch kan, gezien zijn toestand, niet onder de auto vandaan gehaald of eenigermate geholpen worden zonder de auto op te vijzelen. Vlug de crick uit den wagen nemende, plaats ik deze op de meest geschikte plaats en kan nu de auto opvijzelen, zoodat ik nu heel wat beter den toestand, waarin de chauffeur verkeert, kan overzien.

Allereerst den algem. toestand controleerende, bemerk ik een langzame pols, waaruit ik concludeer dat hij een hersenschudding heeft. Voorzichtig den mond naziende, het hoofd nog wat opzij leggende en ondersteunende, maak ik de knellende broek los. (Knellende halskleeding behoefde niet los gemaakt, daar de chauffeur een Schillerhemd droeg). Deze man bleek ernstig getroffen, daar behalve zijn rechter onderbeen, ook zijn beide armen gebroken te hebben.

Een doek nat makende met het voor afkoeling mijner motor dienende water, leg ik dien op z'n hoofd, zorgdragende dat er geen water in de gehoorgang kan komen. Wel geen bloed daaruit ziende komen, ben ik daar toch altijd voorzichtig mede. Ook hier gebruik ik een kussen aan den éenen en het gezonde been aan den anderen kant als steun voor het gebroken rechter onderbeen. De beide armen steun ik zooveel mogelijk met wat langs den weg groeiend gras. Hem goed, warm toedekkende, moet ik dezen getroffene, wil ik z'n toestand niet verergeren, noodgedwongen zoo laten liggen, tot er meer, liefst deskundige, hulp aanwezig is.

Patient II laat ik nog eens aan eau de cologne ruiken en ik verfrisch er z'n gelaat en polsen mede. Den algem. toestand controleerende, bemerk ik, dat deze niet slechter geworden is, integendeel, de pols is minder zwak en ook de ademhaling is wat verbeterd. Het rechterbeen

ligt nog goed gesteund. Hem aanmanende zoo te blijven liggen, schrijf ik nu vlug het volgende, voor Dr. A. te X. bestemde, briefje, hetgeen ik van plan ben mijn vrouw weg te laten brengen.

Dr. A.

Auto-ongeval plm. 8 min. rijdend vanaf kruispunt uitspanning Wapen v. Brabant, weg links.

I. Schijndood, R.pols, slaga. door-gesneden.

II. Shock. Gecompl. R.dijbeenbreuk.

III. Hersenschudding. Gebroken been en armen. Bewusteloos.

Breng s.v.p. zuurstofkoffer en Nieuwland-baar mede. Eerste Hulp-post is gewaarschuwd.

T. A.,

Nieuwe Haven,

te X.

(Dr. A. is mijn lesgevende geneesheer te X, zodoende is mij bekend dat deze Dr. in 't bezit is eener Nieuwland-baar), Nog een paar kussens en jassen uit de omgeslagen auto grijpende, spoed ik mij weder naar den schijndooden pat. III, bij wien ik met de methode Schäfer, welke mijn vrouw plm. 10 min., steeds tellende, gelukkig heeft weten vol te houden, door moet gaan, daar ik o.a. van bloeding aan den pols nog niets bemerk.

„Kranig vrouw, je zal nog een flinke E. H. B. O.-er worden. Maar nu wat anders. Ga oogenblikkelijk met onzen wagen naar het „Wapen van Brabant”. Je weet wel, ongeveer 8 min. terug rijdend tot op het kruispunt. Daar is een Eerste Hulppost en telephoon. Zeg den eigenaar, wat hier is gebeurd en verzoek hem zorg te dragen dat er spoedigst een dokter, zuurstofkoffer, één, indien mogelijk, twee draagbaren en verbandmiddelen ter plaatse zijn. Laat hem ook koffie en wat cognac medegeven. Ga dan, onze wagen zal voor het vervoer der diverse hulpmiddelen niet noodig zijn, daar de eigenaar van 't W. v. Br. zelf een groote auto bezit, direct verder, ongeveer 5 min. rijdend naar Dr. A., die dan natuurlijk thuis is, daar je er omstreeks 1 uur, zijn spreekuur, zijn zal en geef hem dit briefje.

Vraag hem, indien eenigszins mogelijk, direct te komen of een anderen dokter te sturen, maar vooral de Nieuwland-baar en zuurstof-koffer mede te geven. Zeg de Eerste Hulppost no? gewaarschuwd is. Eventueel kan Dr. A. over onzen wagen

beschikken. Je kan kort na het arriveeren van de 1e hulp-brigade terug zijn.

Dit alles kan je wel volvoeren, niet waar? Denk er wel om: er zijn menschenlevens mede gemoeid, dus snel, maar goed, doch doe alles wel doordacht".

„Begrepen", antwoordt mijn vrouw en zij snelt heen.

Tijdens deze uitgebreide lastgeving verwaarloos ik natuurlijk de K. A. niet.

Alleen bij de getroffenen achter blijvende, blijkt mij eerst goed hoe eenzaam deze weg is, daar ik, nu circa 25 min. met de gewonden bezig zijnde, nog geen menschelijk wezen gezien heb.

Ondanks den ernstigen toestand der andere slachtoffers, moet ik mij toch bepalen tot hulpverlening aan den schijndode. Na 10 min. bemerk ik dat het polsverband gelukkig bloederig wordt. Toch blijf ik nog 1 à 2 min. met de K. A. doorgaan, totdat ik zie dat het verband met bloed is doortrokken. Stoppende met de K. A., keer ik den pat. over z'n linker zijde op z'n rug, na eerst den rechterarm naast het lichaam gelegen en de mouw met een veiligheidspeld aan de jas vast gemaakt te hebben. Mijn vrijgekomen jas onder het hoofd leggende, dat ik opzij kantel, maak ik hals- en buikkleding los en kijk mond en neus na. De rechter hand van den patiënt tot vuist ballende, leg ik een stomp verband aan, zorgende dat de vuist zooveel mogelijk naar den pols gebogen wordt, waardoor de polswond niet gaapt.

Trachtende het nu weder circuleerende bloed zooveel mogelijk naar het hart te doen stroomen leg ik de nog aanwezige kussens onder de beenen van den pat., bedek hem met jassen en pas nu hartmassage toe om de nog zeer zwakke hartswerking te ondersteunen, steeds er op lettende of de bloeding aan den pols niet te erg wordt, om dan de knevel aan te draaien.

De hartmassage onderbrekende, reinig ik z'n gezicht wat, laat hem aan eau de cologne ruiken en leg de rechterhand tegen den linkerschouder, de mouw met veiligheidsspelden aan de borstkleeding vastmakende. Na nog eens hartmassage toegepast te hebben, controleer ik den linker pols en bemerk tot mijn vreugde, dat deze hoewel nog niet normaal, toch al vrij regelmatig veelbaar is.

Het getoeter eener auto hoorende, hoop ik dat het er een moge zijn van de door

mijn vrouw gewaarschuwde 1e Hulp post, hetgeen dan ook zoo is. De met de auto medegekomen 2 E. H. B. O.-ers brengen een baar, een flinke plank, dekens en een goed gevulde verbandkist mede. Zij rekenden er op dat er spoedig een dokter en ook de burgemeester van het dorp, waarin dit ongeval had plaats gevonden, zouden arriveeren.

Ik verzoek één der mannen, na een korte uiteenzetting, mijn taak bij pat. III over te nemen. Zorg te dragen dat deze pat. warm toegedekt blijft, hem zoo nu en dan aan eau de cologne te laten ruiken, zijn beenen flink warm te wrijven, goed op te letten of de bloeding aan den pols verergert, om dan zoo noodig den knevel aan te draaien, maar vooral den algem. toestand regelmatig te controleeren.

„Roep mij direct wanneer de pols weder zwakker wordt."

Den 2e helper vraag ik: „Wilt gij bij pat. II (shock-pat.) den algem. toestand eens controleeren. Blijf voorloopig van de beenen af. Het rechter dijbeen is gecompliceerd gebroken. Spreek hem bemoedigend toe en laat hem aan eau de cologne of ammoniak ruiken".

Zelf snel ik naar pat. I, dien ik, na den mond voorzichtig van een weinig braaksel gereinigd te hebben, bij controleering in denzelfden diep bewusteloozen toestand aantref. Hem weder voorzichtig goed toedekkende, ga ik nu naar den gelukkig niet verergerden pat. II. Dezen durf ik nu zelfs een weinig, in een thermos-flesch medegebrachte, sterke koffie te geven, wat hij in staat is, door mij een weinig ondersteund, op te drinken.

„En nu rustig blijven liggen hoor, dan zullen wij je been eens behandelen", zeg ik hem.

Het tijdroovende spalken willende voorkomen, maken wij het gezonde aan het gebroken been vast, doch niet nadat wij een opgerolde deken aan den buitenkant van het rechterbeen gelegd hebben. De medegebrachte plank met een opgevouwen deken bekleedende en een opgerolde deken aan de linkerzijde tegen het lichaam van den patiënt, kantelen wij hem op mijn commando op de linkerzijde, de plank tegen den rug en nu kunnen wij den patiënt met plank terug kantelen, zoodat hij weder op z'n rug op den plank komt te liggen.

„Haalt u de baar uit de auto?" verzoek ik mijn helper en tot het slachtoffer: „flink en rustig hoor, dan komt alles in

orde"; van mijn 1e helper hoor ik pat. III niet verergert.

Samen leggen wij, mijn helper en ik, den pat., na hem met een paar doeken vastgemaakt te hebben aan de plank, op de eerst geprobeerde baar en dekken hem goed toe, zoodat deze pat. klaar is voor vervoer.

Mijn vrouw, juist aankomende, bericht mij Dr. A. gesproken te hebben. Mijn vrouw had de Nieuwland-baar van hem medegekregen, terwijl hij zelf spoedig met een zieken-auto en zuurstofkoffer zou volgen.

„Blijf bij ons, vrouw, dan kan je ons zoo noodig nog helpen. Let maar op patiënt II”.

Met de Nieuwland-baar en de crick uit de auto der helpers gaan wij nu naar den chauffeur. De 2e crick plaatsen wij als borg ook onder de auto, zoodoende bereikende, dat terugvallen der auto buitengesloten is.

De enkels met een 3-kanten doek voorzichtig bijeen bindende, zorgende het gebroken been niet van stand verandert, de mouwen der jas met veiligheidsspelden aan de lichaams-kleeding vast makende, plaatsen wij de helften der Nieuwland-baar ter weerszid en van het lichaam, waarna wij deze helften door middel der daarvoor aanwezige riemen uiterst voorzichtig naar elkaar toe brengen. In 't bijzonder wordt het hoofd met de grootst mogelijke zorg behandeld. De riemen vast makende, zoodat de helften niet van elkaar af kunnen, schuiven wij nu de draagstaven in de daarvoor zijnde gaten. Deze handelingen moeten verricht worden, terwijl één onzer in gebukte houding onder de auto is. Juist toen wij uiterst voorzichtig de baar onder de auto weg trokken, arriveerde Dr. A. met een voor

ziekenvervoer geschikte auto en zuurstofkoffer.

„Dek u dezen patiënt warm toe en blijf dan bij hem, dan kan ik den dokter verslag uitbrengen”, zeg ik mijn helper. „Leg z'n hoofd voorzichtig wat opzij”.

Den dokter deel ik zoo kort en zakelijk mogelijk mede wat er is gepasseerd en welke hulp er is verleend.

Daar alle verder te verleenen hulp nu natuurlijk door af onder leiding van dokter A. plaats heeft, veronderstel ik dat als volgt gehandeld zal worden.

Na den toestand van den chauffeur gecontroleerd te hebben, gelast hij ons, den chauffeur met de grootst mogelijke voorzichtigheid in de zieken-auto te brengen, waarbij de chauffeur van die auto ons behulpzaam zal zijn.

De dokter is intusschen naar pat. III gegaan, welken hij na controleering besluit alsnog wat zuurstof toe te laten dienen.?

Patiënt II treft hij, gezien z'n toestand, in tamelijk goeden toestand aan. Ook deze patiënt wordt nu door ons in de zieken-auto gebracht.

Na toediening van zuurstof laat de dokter pat. III in de auto van den Eersten Hulpdienst dragen, waarvoor wij gebruik maken van een deken, met daarin een paar breed opgevouwen 3-kanten doeken. In deze auto kunnen wij hem vrij goed nederleggen met het hoofd een weinig en de beenen flink ondersteund.

Dr. A. zelf zal de 2 patiënten in de ziekenauto begeleiden, den chauffeur ervan opdracht gevende kalm te rijden en vooral op kuilen in den weg te letten, opdat de auto zoo min mogelijk stooten zal.

Mij wordt verzocht pat. III te begeleiden. De chauffeur E. H. B. O. er zal dan achter de ziekenauto aanrijden, zoodat de

De Rotterdamsche Droogdok-Maatschappij

N.V. Scheepsbouw Maatschappij „Nieuwe Waterweg”

SCHEEPSREPARATIE - INRICHTINGEN
SCHEEPSWERVEN EN MACHINEFABRIEKEN

TELEGRAM-ADRES:
DOCKYARD - ROTTERDAM

3 patiënten in één transport naar het ziekenhuis te X overgebracht kunnen worden. De dokter maakt er mij op attent, behalve op den algem. toestand, regelmatig te letten op eventueele verergering der bloeding aan den pols.

De 2e E. H. B. O.-er blijft, nadat ik hem mijn adres gegeven heb, de Komst van burgemeester of veldwachter bij de wrakstukken der verongelukte auto afwachten, terwijl mijn vrouw onzen wagen naar huis zal rijden.

T. AKKERMAN.

OPGAVE XXXVI.

In een dorp waardoor een electriche tram loopt, die verbinding geeft tusschen 2 steden is het markt-dag en het storm-hevig. Een oude eik bezwijkt en valt op de stroomdraden. Deze slingeren, vonken verspreidend over de natte straatstenen.

Velen worden getroffen maar moeten zich voorloopig zelf maar helpen, daar zij wegvluchten, maar 2 liggen op de steenen en het vermoeden is, dat er nog meerderen onder den boom liggen.

I. Ligt bewusteloos, bloed vloeit uit zijn mond.

II. Van een schijndood jongetje is het broekje opengescheurd en groote buikwond is zichtbaar.

Stelt u zich thans in de plaats van de Groene-Kruis verpleegster in het dorp, die oogenblikkelijk ter plaatse is. Zij is ook geoefend in E. H. B. O. Een ziekenhuis is niet in het dorp, waar ook nooit een cursus E. H. B. O. is gegeven. De dokter is den polder in en komt een half uur later ter plaatse.

Hoe moet de verpleegster handelen. Het is moeilijker dan het schijnt.

M.

Uit het Vereenigingsleven

Mededeelingen Hoofdbestuur.

De besturen der afdeelingen worden er opmerkzaam op gemaakt, dat punten voor behandeling (met toelichting) die zij ter tafel willen zien gebracht op de a.s. alg. vergadering moeten worden ingediend vóór 1 April a.s. ten einde ter sprake te kunnen komen in de Voorjaars-H.B. vergadering in het begin van die maand. Tevens kunnen de besturen dan hun wenschen kenbaar maken omtrent candidaten die zij voor leden van het H.B. in aanmerking zouden willen doen komen wegens periodieke aftreding van eenige leden, die mede herkiesbaar zijn.

De heer H. A. Polak bedankte als adjunct-secretaris, wegens andere drukke werkzaamheden. Hij deed als zoodanig voor onze vereeniging goed werk.

Tot zijn opvolgster is benoemd Mej. T. Taconis, Adjunct-Commies der R. V. B.

ADRES-LIJST.

Wijziging der nieuwe lijst van Secretarissen der afdeelingen voorkomende in het Januari-nummer.

Soest: De Secretaresse werd vervangen door Mevr. A. A. C. Rademaker, Mendelsohnlaan 8, Soestdijk.

Maassluis: Secretaris werd de heer C. Tuitel, Prinsekade 35.

Uitgeest: Secretaris werd de heer G. J. Bornebroek, Westergeest 7.

Hilversum: Lees Hilversum en Omstreken.

Oosterwijk: Staat Lonnerse — lees: Lommerse.

Haarlem: Staat Walewijn — lees: Waalewijn.

DE 51ste.

Aan de reeks nieuwe afdeelingen, welke door bemiddeling van den Kring Schiedam tot stand zijn gekomen, is weer een nieuwe toegevoegd.

Nu was 't een in Monster, in 't Westland, welke Vrijdag 13 Januari is opgericht met een aanvankelijk ledental van 33 dames en heeren.

Tot voorzitter werd met algem. stemmen benoemd Ingenieur Vleugels, een bij uitstek deskundige op E. H. B. O. gebied, aangezien hij een aanzienlijk deel van zijn vrijen tijd besteedt om in verschillende plaatsen lezingen te houden omtrent de gevaren van electriche apparaten.

Dr. Hollander, die mede aanwezig was, verklaarde zich bereid den cursus te leiden, terwijl de andere doktoren zich eveneens bereid verklaarden tot medewerking. Burgemeester Kampschöer had bericht van verhindering gezonden, doch was vertegenwoordigd door den wethouder.

Mede waren aanwezig de voorzitters van het Groene- en het Roode Kruis.

De Kring-secretaris,
H. W. BOUWMAN,
Koningplein 109 — Delft.

WERFT ABONNE'S.

Gelijk onze leden op den gelen omslag van „De Voorpost” kunnen zien, is het aantal betalende abonné's reeds tot 5300 gestegen. Een eerbiedwekkend getal, dat voor een blad als het onze welhaast zonder weerga is.

Maar het moet blijven stijgen!

Met het Maart-nummer vangt de vijfde jaargang aan. Het is dus nu de juiste tijd om nog eens even flink de werving van nieuwe leden ter hand te nemen.

Zet dus allen weer eens uw schouders er onder en zendt volle lijsten aan de Administratie: Heemraadsingel 223, Rotterdam.

Voor al onder de doktoren moet eens een klopjacht gehouden worden. Ons blad moet in alle dokters-wachtkamers komen te liggen!

We moeten den vijfden jaargang in met een rond cijfer van 5500. Als iedere afdeeling er 4 aanbrengt is het bereikt.

Afdeelingbesturen, vier stuks is een kleinigheid.

Mogen wij minstens op dat aantal rekenen?

BANDEN.

Indertijd is eens gevraagd of het niet mogelijk ware banden te koop te stellen, waarin jaargangen konden worden gebonden.

Het is gebleken, dat dit te duur wordt. Zelfs indien het een goedkoop bandje zou zijn dan nog komen de kosten van het innaaien er bij en dan wordt het te prijzig.

Beter lijkt ons, dat zij die de jaargangen bezitten deze bij een boekbinder in een cartonnen koft laten zetten. Dat kost weinig en is even soliede. Men kan best twee jaargangen in één bandje opnemen, dan is elk deel een keurig werk.

INHOUDSOPGAVE.

Gevolg gevend aan vele tot ons gerichte verzoeken hebben wij een inhoudsopgave samengesteld van de nummers 1 tot en met 48. In dit nummer is deze opgenomen.

Natuurlijk was het niet mogelijk meer in details te treden. Zoo konden wij omtrent de belangrijke rubriek: Opgaven en

Vragen, natuurlijk geen verwijzing geven. Ze komen in bijna alle nummers voor en dus had aanduiding van de nummers waarin zij staan geen zin.

Voor het gemak der afdeelingen gaven wij ook een opgave van mededeelingen en verslagen der diverse afdeelingen. Men ziet daaruit hoe ijverig verschillende secretarissen meededen en hoe weinig andere van zich laten hooren.

Wanneer iemand fouten of leemten in deze inhoudsopgave ontdekt, deele hij die aan den redacteur mede. Wij kunnen later weer eens een opgave doen volgen die bij deze wordt ingevoegd en dus wederom vanaf nummer 1 gaat.

De cijfers verwijzen naar het nummer waarin het onderwerp voorkomt.

ROTTERDAM L. M.

De vereeniging E. H. B. O. Linker Maasoever, hield op 19 Januari 1933 haar jaarvergadering. Aan het jaarverslag van den secretaris ontleenen wij het volgende: „Ondanks de malaise steeg in het afgelopen jaar het aantal leden met 64, zoodat op 1 Jan. '33 waren ingeschreven 352 leden, benevens eenige donateurs. Aan de vier cursussen, welke op 15 Sept. aangingen, verleenden hun medewerking de doktoren J. W. Loos, G. T. C. W. Meyboom, L. Muller en C. D. Sax. Met grooten animo gaven deze heeren het onderrecht. Dr. A. H. P. Augustijn bedankte als docent, daar hij naar Delft vertrok om zich aldaar te vestigen.

In plaats van den heer G. J. Been, die wegens drukke bezigheden als voorzitter bedankte, werd gekozen dokter L. Muller. De nieuwe leslokalen in het schoolgebouw Ericaplein 1, op eenvoudige, maar practische wijze ingericht, bleken zoolwel voor cursisten als voor docenten een groote verbetering.

Het dagelijksch bestuur wordt thans gevormd door de heeren:

L. Muller, arts, voorzitter, Lange Hil-
leweg 209a.

M. J. Spruytenburg, secretaris, Putsche-
laan 156a.

J. Buik, penningmeester, Paul Kruger-
laan 103.

De Secretaris,
SPRUYTENBURG.

LEIDEN.

Een 15-tal mannelijke beambten van het Academisch Ziekenhuis te Leiden, alle gediplomeerde leerlingen van Dr. Loos,

privaat-docent aan de Rijksuniversiteit aldaar, hebben, na goedkeuring door het Hoofdbestuur, een afdeling Leiden der Nederlandsche Vereeniging voor Eerste Hulp bij Ongelukken opgericht. Hoewel de afdeling op het oogenblik nog slechts uitsluitend bestaat uit personeel van het Ziekenhuis, ligt het in de bedoeling zoo spoedig mogelijk pogingen in het werk te stellen, ook buiten het Ziekenhuis leden te winnen, o.a. door het houden van demonstraties, onderlinge wedstrijden en wedstrijden met zusterafdeelingen.

Reeds hebben verschillende personen verzocht te mogen deelnemen aan den eerstvolgenden, door de vereeniging te geven cursus, zoodat wel is te voorzien, dat binnenkort het aantal leden belangrijk zal toenemen.

Het bestuur is als volgt samengesteld:

Voorzitter: J. L. Questroo, Nieuwe Rijn 51, Leiden.

Secretaris: A. Scheffer, v. Assendelftstraat 3, Oegstgeest.

Penningmeester: H. Brouwer Jr., Joh. de Withstraat 32, Leiden.

Comm. van materiaal: C. Bey, Prinsenstraat 29, Leiden.

Alg. Secundus: C. J. Piena, de Genestetstraat 52, Leiden.

HET BESTUUR.

HILVERSUM en OMSTREKEN.

Maandag 9 Jan., Dinsdag 10 Jan. en Woensdag 11 Januari heeft het dag. bestuur in tegenwoordigheid van het Med. bestuurslid Dr. P. W. L. Penris en de Instructeurs de heeren D. de Bis en G. A. v. d. Linden, de eerste cursussen geopend en wel de 2 eerste dagen een aanvangscursus van 12 lessen en een herhalingscursus van 8 lessen op Woensdagavond.

Docent voor de 2 aanvangscursussen is de WelEd. Gel. Heer A. Pons, terwijl

de WelEd. Gel. heer C. M. v. d. Schatte Olivier den herhalingscursus doceert. Beide artsen zijn practizeerend geneesheer te Hilversum.

In totaal zijn dus nu reeds 75 cursisten begonnen, 27 dames en 48 heeren.

Wij mochten op deze eerste avonden reeds een gezelligen en goeden geest constateeren, hetgeen het onderwijs zeker ten goede zal komen. Een ieder houde zich nu aan de regelingen door het bestuur vastgesteld, waarvan iedere cursist reeds een ex. heeft ontvangen en volge de raadgevingen der Docenten op.

Het lijkt ons goed hier nog even de datums te vermelden waarop de Herh. cursussen der eerste groep worden gehouden, deze zijn: 11-25 Jan., 8-22 Febr., 8-22-29 Maart en 12 April. Mogelijk besparen wij hierdoor een uwer een gang naar het Wilhelmina-gebouw.

Tot onzen spijt is er in het artikelje in het Januari nummer een fout geslopen, n.l. dat de cursisten voor de 2e groep bericht zouden ontvangen per half April, doch dit moet zijn **half Maart**, men neme hiervan nota. De lessen der 2e groep vangen aan: voor den aanvangscursus Maandag 4 April en voor den herh. cursus Woensdag 26 April a.s. Zij die hiervoor bericht ontvangen en niet in de gelegenheid zijn dezen te volgen, verzoeken wij beleefd met afschrijving niet te wachten tot één der laatste dagen, doch dit te doen direct nadat men bericht heeft ontvangen; dit voorkomt ons veel werk en gij benadeelt daardoor niet een anderen cursist die dan graag in uw plaats wil gaan en bij late aanschrijving den eersten avond mogelijk moet verzuimen.

Wanneer deze cursussen zijn geëindigd, zitten we reeds in het warmereargetij met de langere dagen en kunnen wij dus overgaan om het geleerde in practijk te brengen door oefeningen, wat tevens een goede aanloop is voor de eerstkomende herh. cursussen van 8 lessen, welke wij vroeg in het najaar hopen te organiseren.

Denken de leden er vooral aan om adreswijzigingen spoedigst op te geven aan het secretariaat: Asterstraat 5, mede in verband met de toezending van het orgaan?

BUSHOFF.

ALPHEN a.d. RIJN.

Op 19 October 1932 is te Alphen a. d. Rijn opgericht, de vereeniging „E. H. B.

Firma A. J. DIJKHOF & Zn.

HENGELO (0) TEL. 480

Fabricatie dermeest moderne
TOESTELLEN

— voor —
ZIEKENTRANSPORT

Groote ervaring in jarenlange samenwerking met het Hoofdbestuur v.h.

NED. ROODE KRUIS

O." afd. Alphen a.d. Rijn, met 66 leden.

Dr. L. W. Hildernisse heeft, geheel belangeloos, de leiding der cursussen op zich genomen.

Het bestuur is samengesteld door:

J. F. Allart, Raadhuisstr., voorzitter.

E. de Goede, Stevinstraat 3, 1e secretaris.

Mej. J. v. Rouwendaal, Hoofdstr. 170,

2e secretaresse.

J. de Groot, Bloemhofstraat 15, 1e penn.

J. Prins, Oudsh.weg 106, 2e penningm.

P. Laros, Van Mandersl. str. 48, comm.

H. v. Beek, Van Boetzel.str. 55, comm.

E. DE GOEDE, Secretaris.

NIJMEGEN.

In de algemeene vergadering der afd. Nijmegen van de Ned. Ver. op 16 Januarij gehouden is gekozen tot 1ste penningmeester de heer A. J. Saakes, Groesbeekschedwarsweg 244. Den leden wordt verzocht hiervan goede nota te nemen.

Voor het Bestuur,

J. S. VAN VEEN, Secretaris.

LITERATUUR.

Geneeskundige Gids aan Boord,
door Dr. H. J. M. Boonacker,
Leiden — S. C. van Doesburgh
— 1932.

Dit boek is waard, onder de aandacht van velen te worden gebracht, ook van de lezers van dit blad. Een belangrijk gedeelte is toch gewijd aan de hulpverlening bij ongelukken. Dit behandelt dus dezelfde stof als in het Oranje-Kruisboekje is verwerkt en vertoont daarmee uit den aard der zaak veel overeenkomst. Maar het kan menigmaal geen kwaad, moeilijke vraagstukken — en deze zijn bij E. H. B. O. schering en inslag — ook eens door een ander te hooren uiteenzetten of te lezen. En dat vooral, wanneer het op zoo aangename, duidelijke en begrijpelijke wijze geschiedt als waarvan Boonacker het geheim kent.

Maar het boek geeft meer. En dat zal voor sommigen een reden zijn om te meenen, dat zelfs een bespreking er van in dit orgaan eer na dan voordeelig zal werken. De eerste helper moet zich beperken tot zuivere eerste hulp, hij mag niet meer zijn dan voorpost van den dokter en zoodra deze zelf ten tooneele verschijnt is zijn taak afgelopen. De geneeskundige behandeling vangt dan aan en hiertoe is de eerste helper niet bevoegd.

In dit boek is alles op geheel andere leest geschoeid. Het is bestemd voor de bemanning van zeeschepen, die geen dokter „varen", zooals de term luidt. Op een vaartuig ver op zee kan het soms dagen duren voordat geneeskundige hulp te verkrijgen is en dan moet wel iemand van de bemanning noodgedwongen doktertje gaan spelen. Het is onnoodig te zeggen, dat hierbij ongeschoolde handen, evenals bij E. H. meer kwaad dan goed

kunnen doen. Het was daarom een moeilijke taak om dit boek zoo samen te stellen, dat in bepaalde omstandigheden het hierin geleerde aan de patiënten meer nut dan nadeel zal brengen. Het komt mij voor, dat dr. Boonacker hierin uitnemend geslaagd is. De hoofdstukken over ziekten, hun verpleging en behandeling en scheepshygiëne geven een uitvoerig overzicht van hetgeen men alzoo aan boord beleven kan.

Hieruit ziet men, dat wij in geen geval te doen hebben met een handleiding voor beginnende E. H. B. O.-ers. Maar voor de zeer geoefenden kan de kennismaking er mee naar mijn meening niet alleen geen kwaad, maar zij zal nuttig kunnen werken door beter begrip van het proces, dat na een verwonding volgt. Hoe meer kennis, hoe beter. Als de eerste-helper zich maar steeds goed voor oogen houdt hoe ver zijn optreden en handelen zich mag uitstrekken.

De gids is officieel door den Minister van Waterstaat voorgeschreven als handleiding ten gebruike aan boord van schepen van meer dan 200 ton bruto inhoud, ingevolge het schepenbesluit 1932.

VAN EDEN.

Het Oranje Kruis Boekje.
Handleiding tot het verlenen van Eerste Hulp bij Ongelukken.

Uitgave: van Goor, den Haag.

De 8e druk van het O. Kr. boekje ligt thans voor mij. In 3 jaar tijds een oplaag van 12000 exemplaren uitverkocht! dan is het toch zeer zeker overbodig een boekje uitvoerig te bespreken, dat reeds in zoo vele handen moet zijn.

Hoewel de 7e druk reeds geheel her-

zien was, is de 8e toch nog weer een verbeterde druk geworden.

Inderdaad zijn er eenige belangrijke aanvullingen en wijzigingen, te weten de kunstmatige ademhaling volgens Silvester door twee personen, de behandeling van oogletsels, terwijl ook het onderwerp slagaderlijke bloedingen werd herzien en de commando's werden ingevoerd, die door mij zijn beschreven in het artikel over Transport in „Voorpost" no. 45. Er zijn enkele nieuwe afbeeldingen bij gekomen of door betere vervangen. Ook is de noodige aandacht besteed aan gasvergiftiging, een onderwerp, waarmede we helaas goed bekend zullen moeten zijn, zoodat meer uitvoerige behandeling niet langer achterwege had mogen blijven.

Legt men de twee drukken naast elkaar, dan blijken nog meer kleine verbeteringen te zijn aangebracht in den tekst, wel een bewijs hoe de redactie-commissie zich geen moeite heeft gespaard.

Het geheel is uitstekend verzorgd en de prijs is nog weer verminderd, zoodat die thans bedraagt f 0.95. Ik durf gerust aan te bevelen aan degenen van de E. H. B. O.-ers, die een verouderden druk hebben, dit werkelijk geringe bedrag te besteden om zich dezen 8en druk aan te schaffen.

De eenige opmerking, die ik zou willen maken is deze, dat ik mij beter kan vereenigen met de aanbeveling in den 7e druk, om bij de kunstmatige ademhaling elkander bij vermoedheid af te lossen, terwijl in den 8e druk ook aanbevolen wordt te zamen ieder aan een arm van den schijndoode de kunstmatige ademhaling uit te oefenen.

Wat ik daarvan zag deed mij de samenwerking niet bewonderen.

Dr. J. A. MOLHUYSEN.

De Samaritaan.

Ai ziet, hoe liefelijk het is als kinderen van één zelfde huis als broeders samenwonen!

Het Roode- en het Oranje Kruis hebben een gemeenschappelijke woning betrokken: links van den ingang woont het Roode, rechts het Oranje. Zij hebben de ruimte eerlijk verdeeld, beiden evenveel. Op de deur, die oranje is geschilderd prijkt het roode kruis en in den naam van het home „De Samaritaan" is het ideaal der bewoners gesymboliseerd.

Het toeval wil ook het zijne er toe doen: De oranje-helft staat onder leiding van den man wiens naam van Roojen is, de roode helft onder die van Prins. Inderdaad het toeval heeft leuke grillen.

Wij geven gaarne onzen zegen op het nieuwe verbond. Huisvrede zij hun beide toegewenscht, liefde en eendracht, dikke vriendschap en een hechte samenwerking!

Van het eerste nummer, dat van het eenheidsorgaan is verschenen, valt niet veel te zeggen. Wanneer wij van het geheel aftrekken de advertenties, de koppen, de inhoudsopgave en de welkomst-artikelen, zoodat de kern, waarom het gaan moet, overblijft, dan vinden wij het oude Reddingswezen, dat zelfs zijn titel hield, als meisjesnaam achter den door huwelijk verkregen familienaam, ongewijzigd terug. Heel belangrijk was het tijdschrift nooit, al stonden er dikwijls goede artikelen in. Veel medewerking kreeg het niet; men hoorde zoo duidelijk den redacteur na ieder nummer een zucht van verlichting slaken: hè, hè, dat is weer voor mekaar.

Het roode deel, dat geen meisjesnaam heeft, bevat twee artikelen, die evengoed in het oranje-deel hadden kunnen staan, over lobeline en over bloed-transfusie. Voorts een drietal pagina's berichtjes van hier en ginds, die te samen den wat weidschen titel van „referaten en boekbeoordelingen", dragen. Voor de rest welkomst-artikelen en een lijst van besturen van het R. K.

Het zal den leiders niet meevallen dit orgaan te maken en te houden.

Het kost drie gulden 's jaars.

INHOUDSOPGAVE

van de nummers 1 tot en met 48.

A.
ADEMHALING, kunstmatige: 23, 26, 29, 40, 42.
ADERLIJKE bloeding: 26.
ADVISEURS gevaarlijke: 37.
AFSTANDSMARSCHE: 44.
ALASTRIM: 8.

B.
BADEN IN ZEE: 44.
BALVERBAND: 30.
BEZWIJMING: 22.

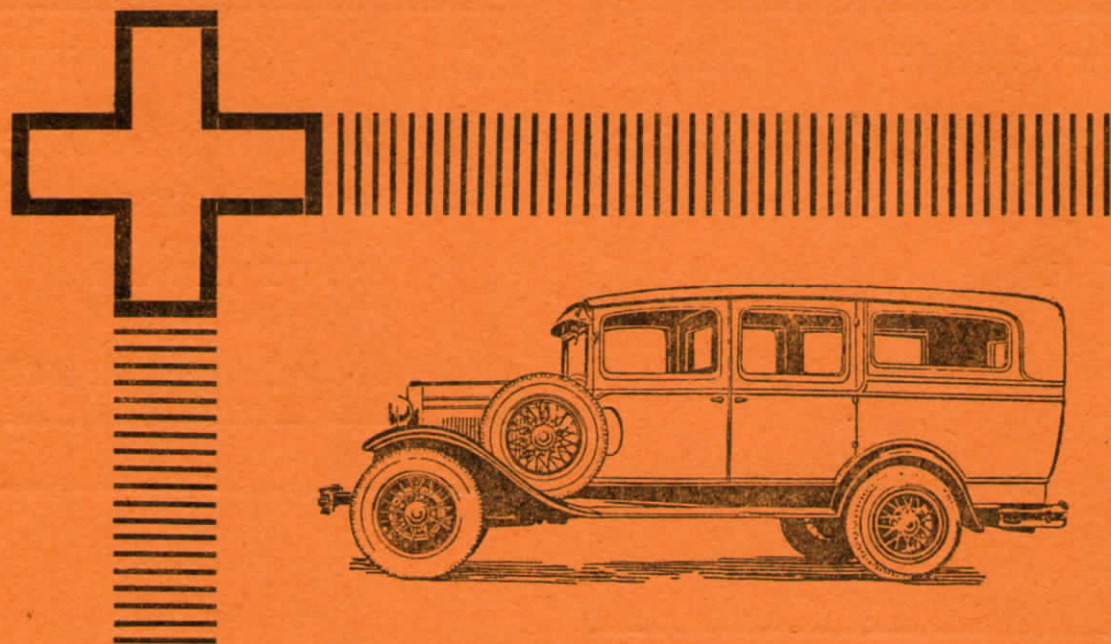
BISMUTH: 35.
BLOEDING aderlijke: 26.
BLOEDTRANSFUSIE: 31, 33, 47.
BOEKBESPREKING: 19, 21, 22, 26, 27, 28, 29, 33, 35, 44, 48.
BRANCARD: 45.
BRANDWONDEN: 40.
BREUK beklemd: 33.

C.
CARBID-vergiftiging: 23.

BENTRAAL-Bureau: 3, 23.
CHAUFFEURS en E. H. B. O.: 17.
COMMANDO'S bij transport: 46.
CONTRA-LONG: 22.

D.
DOCENTEN-vereening: 2, 39.
DOOD: 33, 42.
DRAAGBAAR: 23, 24.
DRENKELINGEN en E. H. B. O.: 6, 7, 8, 9.

- E.**
 EDEN, Dr. P. H. VAN: 37,
 EENHEID in E. H. B. O.: 39,
 EIGEN ongelukken, E. H. B. O.:
 25, 28,
 ELASTIEK als wondverband:
 27,
 ELECTRICITEITS - ongeval-
 len: 6, 9, 11, 13, 18,
- F.**
 FLAUWTE: 22,
 FOUTEN bij E. H. B. O.: 1, 2,
- G.**
 GAS-vergiftiging: 7, 9, 10, 11,
 22, 23, 28, 29, 30, 31, 34,
 GENEESMIDDELEN bij E. H.
 B. O.: 35, 36,
- H.**
 HALSVERBAND: 32,
 HAND-bloedingen: 48,
 HARTVERWONDINGEN: 7,
 HEIJERMANS, Dr. en E. H. B.
 O.: 28, 29, 30,
 HOOFDBESTUUR: 45, 46,
 HUISGEZIN, E. H. B. O. in: 18,
 HULPPOST, E. H. B. O. in de:
 36, 37, 38,
- I.**
 INFECTIE: 21,
- J.**
 JODIUM-TINCTUUR: 28,
- K.**
 KNIE-FRACTUUR: 40,
 KRINGVORMING v. vereeni-
 gingen: 43,
- L.**
 LABORDE, J. B. V.: 35,
 LEEK EN DOKTER: 2, 42,
 LEDENVERGADERINGEN,
 Ned. Ver. Groningen: 5; Rot-
 terdam: 16; Amsterdam: 29;
 Utrecht: 39, 40, 41,
 LEIDSCHE STRAATWEG: 21,
 LITTERATUUR, zie BOEK-
 BESPREKING,
 LICHTAANVALLEN: 29, 30,
 31, 34,
- M.**
 MAAGBLOEDING: 28, 38,
 MACHINALE E. H. B. O.: 12,
 MEDEWERKING, gemis aan:
 20, 21,
 MISDRIJF, E. H. B. O. bij: 46,
 47,
 MOER, Gen. H. v. d.: 17,
- N.**
 NIETS DOEN: 12,
 NOODSPALKVERBANDEN:
 24,
- O.**
 ONDERWIJS: 2, 7, 12, 20, 24,
 ONTPLOFFING te Groningen:
 11,
 ONTSTEKING: 21,
 ONTWICHTINGEN: 37,
 OPHANGEN: 33,
 OPLEIDING, gelijkvormigheid
 in E. H. B. O.: 3, 4, 8, 9,
 ORANJEKRUIS en Ned. Ver.:
 13, 15, 16, 21, 22, 29, 31, 36,
 37, 44,
 ORANJEKR. BOEKJE, 19, 48,
- OUDE TIJDEN, E. H. B. O. in:**
 7, 17, 28, 29, 30,
OVERHEID en E. H. B. O.: 27,
- P.**
 PLAQUETTE: 44,
 PLATEN bij Onderwijs: 27,
 POLITIEWERK: 44,
 PUZZLES in E. H. B. O.: 11,
 12,
- R.**
 RADIO-alarmeering: 17,
 RECHTSZEKERHEID voor
 Transportcolonnes: 46,
 RINGVERBAND: 44, 45,
 ROODE KRUIS: 11, 16, 29, 31,
 47,
 ROTTAN-verbanden: 25, 26,
 RIJWIELBRANCARD: zie
 Brancard.
- S.**
 SCHEDELBREUK: 40, 42,
 SCHEMA'S, dr. Göbel: 18, 19,
 20,
 SCHIJNDOOD: 24, 31,
 SLANGENGIF: 42,
 SLEUTELBEEN-fractuur: 26,
 SPALKBAAR - Nieuwland: 23,
 24, 26, 35,
 SPOORWEGEN en E. H. B.
 O.: 6,
 STRAND, E. H. B. O. a.h.: 1,
 44,
 STUIPEN: 37,
 STUWING: 27,
- T.**
 TONGKNIJPER: 19, 39,
 TRANSPORT v. gewonden, zie
 Vervoer,
 TRANSPORTCOLONNE B. v.
 Ver. v.: 27, 41,
- U.**
 UIETERMOHLEN: 12,
- V.**
 VEILIGHEID: 19,
 VEILIGHEIDS-CONGRES: 31,
 VERBANDKAMERS: 22,
 VERBANDPAKJE: 23,
 VERDRINKING: 20, 45,
 VERKEERSONGELUKKEN:
 44, 47,
 VERPLEGER-BROEDER: 32,
 45,
 VERVOER: 2, 3, 7, 14, 15, 31,
 39, 43, 45, 46, 47, 48,
 VOETBAL-ongelukken: 45,
- W.**
 WATER-uitdrukken: 20, 28,
 WEDSTRIJDEN: Rotterdam 4,
 19; Groningen 5; Haarlem 32,
 34; Dordrecht 34, 35. Oister-
 wijk 25, 38. Provinciale 15, 17;
 Utrecht 41; 's-Hertogenb. 46,
 WEDSTRIJDEN op Zondag:
 25, 26,
 WEGEN, E. H. B. O. langs de:
 14, 18, 19, 21, 25, 29, 33, 34,
 47,
 WERKPLAATS onze: 43,
 WOLFSON, Dr. D. J. A.: 18,
 WORSTVERBAND, omge-
 keerd: 26,
- II.**
 IJS en E. H. B. O.: 6,
- IJS-ETEN: 42,
- Z.**
 ZIEKENAUTO, Ford: 39,
 ZIEKENAUTO, Soest: 24,
 ZIEKEN-VERVOER, zie Ver-
 voer,
 ZONNESTEEK: 18,
 ZWACHTELS: 45,
- VEREENIGINGEN.**
 ABLASSERDAM, 25, 45,
 ALPHEN a.d. RIJN, 47, 48,
 AMSTERDAM, 5, 12, 14, 21, 25,
 30, 37, 40, 44, 45, 47,
 APPINGEDAM: 32, 37, 39, 41,
 ASSEN: 14, 15, 22, 29, 33, 34,
 36,
 BOLNES, 8, 41, 45,
 BREDA, 46,
 CHARLOIS, 15,
 DELFT, 1, 5, 13, 30,
 DORDRECHT, 23, 27, 30, 36,
 39,
 DUBBELDAM, 31, 41,
 EINDHOVEN, 35, 39,
 GENDRINGEN, 39,
 GOUDA, 10, 23, 27, 41, 47,
 's-GRAVENDEEL, 43,
 's-GRAVENHAGE, 5, 11, 16,
 24, 25, 26, 29, 40, 46,
 GRONINGEN, 1, 3, 5, 11, 12,
 22, 27, 34, 38, 39, 45,
 HAARLEM, 2, 3, 5, 10, 11, 12,
 14, 15, 27, 30, 32, 36, 37, 38,
 40, 41, 43, 44,
 HARLINGEN, 41,
 HENDRIK IDO AMBACHT, 45
 HENGEL, 7,
 HILVERSUM, 45, 46, 47, 48,
 HOORN, 47,
 KETHEL, 47,
 KRALINGEN, 21,
 LEERDAM, 8,
 LEIDEN, 47, 48,
 LEEUWARDEN, 6, 16, 26, 29,
 41, 43,
 DE LIER, 46,
 MAASDIJK, 46,
 MAASSLUIS, 41,
 NIJMEGEN, 5, 6, 9, 11, 12, 13,
 15, 17, 18, 23, 25, 27, 29, 31,
 32, 33, 39, 40, 41, 42, 43, 44,
 46, 48,
 OISTERWIJK, 21, 23, 24, 25,
 35, 38, 44,
 OVERSCHIE, 5, 27, 31, 33, 38,
 44,
 ROTTERDAM, 1, 2, 4, 5, 12, 16,
 18, 29, 38, 39, 41, 48,
 RIJSWIJK, 21, 27, 39,
 SCHIEBROEK, 44,
 SCHIEDAM, 2, 7, 34, 45, 46,
 SMILDE, 47,
 SOEST, 8, 9, 11, 12, 13, 16, 17,
 20, 21, 23, 24, 28,
 UITGEEST, 27,
 UTRECHT, 1, 3, 6, 10, 12, 13,
 21, 25, 26, 27, 38, 43,
 VLAARDINGEN, 9, 16, 21, 23,
 25, 27, 31, 34, 38, 39, 46,
 VLISSINGEN, 30,
 VOORSCHOTEN, 43,
 WADDINXVEEN, 40,
 WASSENAAR, 43,
 IJSSELMONDE, 38, 44,
 ZWOLLE, 5,
 ZWIJNDRECHT, 43, 47,

FORD

AUTOMOBIEL VOOR
ZIEKENVERVOER

BETROUWBAAR DOOR
EENVOUDIGE CONSTRUCTIE

RUSTIGE LIGGING DOOR
UITERST SOEPELE VEERING

SNEL TER PLAATSE DOOR
KRACHTIGEN MOTOR

LINCOLN

Fordson

AIRCRAFT

N.V. NEDERLANDSCHE FORD AUTOMOBIEL FABRIEK

**Door schade en schande
wordt men wijs!.....**

**Door U thans te verzekeren bij
N.V. Eerste Ned. Middenstands
Ziekenfonds**

**Laan van Meerdervoort 25 - Den Haag
Telefoon 334310***

wordt men wijzer.

**Informeert U bij onze verzekerden omtrent onze correcte
en loyale handelingen**

Th. KREIJNS & ZOON N.V.

SCHILDERS

**Speciaal Atelier
voor RECLAME**

Telef. 11344 - Na 6 uur 14820

HARTMANSTRAAT 65

**HET OUDST EN VERTROUWDST adres voor
ALLE GENEESMIDDELEN, VERBANDSTOFFEN
Wasch- en poetsartikelen IS EN BLIJFT**

Drogisterij ROZENDAAL

Zomerhofstr. 29a - Tel 42151 - Rotterdam

Thuisbezorging gratis.

**G. B. VAN HUET
Sigarenhandel**

SOETENSTEEG

hoek Schiedamschedijk

ROTTERDAM

TELEFOON 56227

Uitsluitend eigen Merken - 1e klas fabriikaal

VACANT

ATTENTIE S.V.P.

**Is U wellicht nog in het bezit van oude losse nummers van
DE VOORPOST VAN DEN DOKTER?**

Zoo ja; zoudt U ons deze willen toezenden?

**Wij krijgen n.l. zooveel aanvragen om oude nummers ter comple-
teering van jaargangen, of tot het nazien van bijzondere gegevens.**

Bij voorbaat zeggen wij U vriendelijk dank.

A. J. TEN HOPE - Heemraadssingel 223 - ROTTERDAM